

— Z open air zkoušky na letním soustředění ve Strážném

AUDITE SILETE

BULLETIN SMÍŠENÉHO PĚVECKÉHO SBORU
GAUDIUM PRAHA

2018 / 01 • podzim / zima

Redakce: KRYŠTOF KOMOLÝ

Přispěvatelé: BOHDAN MASLOWSKI, MARIE DOLEJŠÍ, KRISTINA HASOŇOVÁ, MILOSLAV SAMEK,
MILAN ŠPALE, VLADIMÍR ŠILHÁN, ZUZANA ZAJÍCOVÁ

Fotografie: OTAKAR VAGNER, LUBOŠ KOVANDA, WIKIPEDIA.ORG, WIKIART.ORG
A NEZNÁMÍ AUTOŘI.

Grafická úprava: JAROSLAV KOMOLÝ

Další příspěvky a připomínky zasílejte na adresu Gaudium Praha,
Jankovcova 37, 170 00, Praha 7,
případně e-mailem (sbor@gaudiumpraha.org, kkomoly@gmail.com).

VYCHÁZÍ V PROSINCI 2018

Číslo 1 – jaro/léto 2019 (věnované koncertu ke 30. výročí sboru) očekávejte za nedlouho.

AUDITE SILETE

BULLETIN SMÍŠENÉHO PĚVECKÉHO SBORU
GAUDIUM PRAHA

PODZIM ZIMA
2018

editorial

VE SPRÁVNÝ ČAS

Trvalo to, ale právě čtete zbrusu nové číslo časopisu Audite Silete!

Pro mou vytíženost a neschopnost se toto číslo rodilo velmi dlouho (omlouvám se!), což se poněkud podepsalo na jeho obsahu. Kdo by od tohoto čísla tedy očekával zhodnocení podzimního koncertu ke třicátému výročí sboru či shrnutí té spousty sokolských vystoupení, která se letos konala, očekával by marně. Nebojte, i na to v budoucnu dojde. Zatím se ale zanořme hlouběji do gaudiácké minulosti a připomeňme si nejdříve některá vystoupení z loňska: Vladimír Šilhán poskytl celkové shrnutí loňské sezóny, dva texty z klávesnice Zuzany Zajícové vybrané pro toto číslo se vrací k adventu předchozího roku. Dočtete se v nich, jaké bylo první gaudiácké provedení Vivaldiho Glorie a jak proběhl zájezd do německého Thurnau.

Ještě hlouběji do minulosti se nejprve zanoříte v článku Marie Dolejší, která zhodnotila všechna naše dosavadní provedení Orffovy kantáty Carmina Burana. Protože se ale poslední z těchto vystoupení konalo letos na jaře, znamená to, že se zároveň začnete vynořovat a budete připraveni dozvědět se také něco o některých událostech letošního jara. Milan Špale připomíná koncert v Divadle na Vinohradech, tradiční pašije ve Farského a první ze sokolských vystoupení roku. Jeho postřehy doplňuje krátká vzpomínka Kristiny Hasoňové na křest knihy Lotr Zuzany Zajícové.

Nejaktuálnějším textem je recenze koncertu, který se konal po našem letním soustředění v Horních Herlíkovicích. Jeho autorem je Miloslav Samek.

Přemíru vzpomínání doplňuje článek Bohdana Maslowského s komentářem k našemu repertoáru a můj poněkud rozmáchlý pokus uvést do kontextu skladbu Goin' home, kterou od letoška zpíváme v českém přebásnění Milana Špaleho.

Snad se vám číslo bude líbit a nebudete smutní z toho, že na zhodnocení roku 2018 si ještě budete muset počkat. Vzhledem k tomu, že spoustu materiálu už v tuhle chvíli mám, by to čekání nemělo trvat až tak dlouho. Abych ho ale i tak ospravedlnil (a s ním i onu prodlevu mezi tímto a předchozím číslem Audite), připomenu jednu zajímavost z řecké antické kultury. Velmi zjednodušeně můžeme říct, že staří Řekové rozlišovali mezi dvěma podobami času. První z těchto podob označuje slovo chronos, které je pojmenováním lineárně probíhajícího času, tedy času, jak jej běžně chápeme my. Vedle tohoto pojmu času ale Řekové používali také slůvko kairos označující „pravý čas“: vhodný, patřičný okamžik pro uskutečnění nějakého činu.

Pokud jejich uvažování přijmeme, můžeme doufat, že toto i všechna následující čísla našeho časopisu vyjdou en kairoi, tedy ve správný čas.

KRYŠTOF KOMOLÝ

ZUZANA, LOTR A KŘTINY

V Gaudiu začínám teprve druhý rok, tak jsem takový služební benjamínek, i když zdaleka ne nejmladší a služebně už také ne. A tak pomalu postupně poznávám všechny členy, tak, jak to přinášejí zkoušky, koncerty a další aktivity, které se sborem máme. A tak jsem lépe poznala i Zuzanu, první altku. Je nepřehlédnutelná s tou svojí bujarou kšticí a už se mi několikrát stalo, že jsem si ji před sebou při koncertu musela posouvat, abych přes to její háro viděla na sbormistra. Ale není to jenom o vizáži. Zuzana je prostě živě celou svojí podstatou. Jakmile přijde, je jí všude plno, pozitivní energie z ní jenom tryská. Pořád je veselá a plná optimismu. I když neprožívá nejveselejší chvílky ve svém osobním životě, dovede se se vším poprat „Lví silou“...

A tak mezi jinou poštou najednou otvírám gaudiácký vzkaz, Zuzana nás zve na společný křest její knížky! Že píše blogy, to jsem věděla, že přispívá do sborového časopisu, to taky. Ale knížka?!? Tak jsem z toho celá na větvi. A ještě víc na větvi jsem z toho, že to není žádná prvotina, Zuzana vydala už pátou knížku. Křtiny knížky Lotr proběhly po zkoušce sboru za všeobecného veselí, Hanka se chopila funkce moderátorské a Vláda role kmotra. A já se nestačím divit! Křest je neformální, přijímáme si proseccem, Vláda polévá knížku nad klavírem a Jitka se vrhá vpřed, aby svým tělem zabránila katastrofě. Jak

by asi znělo křídlo v malé zkušebně doladěné hlty prosecca se nám nepodařilo zjistit, i když se podařilo ho trochu polít. Ale vše je zachráněno a Hanka nám vypráví o Zuzaně, o jejím životě, co všechno studovala, co všechno stihla a jak přišla do Gaudia tak, že si sbor našla na webových stránkách a prostě

přišla, že chce zpívat. A jak to tak poslouchám, tím víc si jí vážím a tím víc ji obdivuji a jsem hrozně pyšná na to, že jsem s ní v altu, že se setkáváme, že jsme si spolu zazpívaly i mimo sbor o Vánocích Rybovku na Kampě. A že s ní mám selfíčko! A hlavně mám tu knížku Lotr i s podpisem Zuzany a osobním věnováním. Přečetla jsem ji za tři večery. Nejsem kompetentní psát recenze knížek, ale můžu ji vřele doporučit. Jak Zuzana lehce píše, tak se knížka lehce čte. Čestina plyne krásně a v tom jednoduchém příběhu jsem našla kousek Zuzaniny duše. hva ▲

PAŠIJE – TRADICE DELŠÍ, NEŽ JSME MYSLELI

V tradičním čase, tedy na Květnou neděli jsme zazpívali v Husově sboru ve Farského ulici tradiční Kašparovy pašije. Vše se odehrálo (a odzpívalo) jako obvykle, „Ukřižován bud!“ znělo mohutně a nenávisťně jako jindy, výkřik „Eli, Eli“ v podání Honzy Morávka coby Ježíše bral za srdce jako pokaždé.

To zajímavější nastalo až poté, když jsme v mailové diskuzi pátrali po tom, jak dlouho vlastně ty Pašije ve Farského zpíváme. Jana Vlková měla na notách datum 1997. Jirka Míček na Fanklubu ještě o rok dříve, ale já jsem si dobře pamatoval, že jsme je zpívali už v roce 1995. Trochu nám to tehdy kolidovalo se zájezdem do Itálie, pamatuju si, že jsme po návratu museli udělat na Pašije mimořádnou zkoušku.

Pak jsme ještě diskutovali, kdo tenkrát zpíval sóla, a v tu chvíli se do debaty zcela nečekaně vložil Ota Wagner, který nám osvětlil, že Kašparovy Pašije

mají ve Farského daleko delší tradici, než jsme si všichni mysleli. Ota napsal, že jedním ze sólistů byl pan Stanislav Michler, bývalý sborista z opery ND a manžel tehdejší farářky Michlerové.

Ota dále píše: „My jsme ve Farského s Academiachorem zpívali Pašije i Rybovku díky našemu členu Slávkovi Plánskému, který tam hrál na varhany a bydlel v sousedním domě. Zpívání Kašparových Pašijí s Academiachorem už vlastně začalo koncem 70. let za sbormistra Zdeňka Šulce v kostele v Nuslích, kde paní Michlerová tehdy sloužila. Poté co přešla do Farského, „odstěhovalo se“ zpívání tam. Ve Farského se Pašije a Rybovka s Academiachorem udržely asi ještě rok po rozpadu tohoto sboru, který nastal v roce 1990.“

Takže po Academiachoru jsme štafetu Pašijí (od r. 1995 nepřetržitě dosud) i Rybovky (té myslím trochu dřív) převzali my. Tak ať ta dlouhá tradice stále pokračuje!

šle

obsah

KONCERTY GAUDIA V ROCE 2017

Vladimír Šilhán **4-9**

GAUDIÁCKÁ VÁNOČNÍ SMRŠŤ

Zuzana Zajícová **10-11**

NĚMECKÁ VÁNOČNÍ ROMANTIKA

Zuzana Zajícová **12-13**

Ó FORTUNA ANEB JAK JDE ČAS GAUDIA S CARMINA

BURANA
Marie Dolejší **14-17**

O ČLÁNKU, KTERÝ TEPRVE VZNIKNE

Bohdan Maslowski **18-19**

GOING DOMŮ. DVOŘÁK V AMERICE A AMERIKA VE DVOŘÁKOVI

Kryštof Komolý **20-23**

SVÁTEČNÍ KONCERT V KOSTELE

Miloslav Samek **24-27**

ČTYŘI POSTŘEHY

Milan Špale a Kristina Hasoňová **28-31**

VINOHRADSKÉ PODRUHÉ (A S NEJISTOTOU)

ÚVOD SOKOLSKÝCH AKCÍ

PAŠIJE – TRADICE DELŠÍ, NEŽ JSME MYSLELI

ZUZANA, LOTR A KŘTINY

Fotka na titulní straně je ze 6. prosince 2017, z tradičního benefičního koncertu v Betlémské kapli pro Nadaci Jedličkova ústavu.

KONCERTY GAUDIA V ROCE 2017

VLADIMÍR ŠILHÁN

Rok 2017 byl co do činnosti sboru značně bohatý. Vysoká profesionální náročnost obou sbormistrů přispívá v širší veřejnosti k uznání jeho kvality do té míry, že se v poslední době množí nabídky k vystoupení i při velmi významných událostech celospolečenského charakteru.

V loňském roce k těmto společensky závažným událostem patřilo jistě i vystoupení ve Vinohradském divadle při slavnostním předávání cen ministrem kultury v rámci festivalu Mene Tekel.

Rok ale začal dvěma vystoupeními, která jsou již tradiční. Nejprve to bylo provedení Rybovy České mše vánoční pro Společnost vědy a umění České republiky v kostele sv. Vojtěcha (Praha 1, Vojtěšská ulice), v místě, kde kdysi působili význační čeští skladatelé A. Dvořák a J. B. Foerster. Poté tříkrálový koncert uskutečněný v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Karlíně za spoluúčasti dívčího komorního sboru Puellae pod sbormistrovským vedením Vládi Součka. Tento koncert, který se konal šestého ledna, byl jako obvykle benefiční – ve prospěch Tříkrálové sbírky.

Příjemným odpoutáním se od běžného sborového provozu jsou koncerty, na kterých Gaudium vystupuje se spřátelenými sbory z domova i ze zahraničí. První takový koncert se vlo-

ni konal 17. února v Semilech, kam jsme přijeli na pozvání sboru Jizerka Semily.

Koncem února se potom uskutečnilo v úvodu připomenuté vystoupení ve Vinohradském divadle u příležitosti předávání cen ministra kultury v rámci festivalu Mene Tekel. Předávány byly tituly Rytíř nebo Dáma české kultury a Mecenáš české kultury.

Jako je Rybova mše vánoční neodmyslitelnou součástí adventu a Vánoc, Velikonoce jsou pro Gaudium jsou spojeny s provedením Kašparových Pašijí v holešovickém kostele ČČSH ve Farského ulici: vloni jsme je zpívali 9. dubna a podle návštěvníků koncertu bylo provedení tentokrát obzvlášť působivé.

Jaro Gaudium přivítalo jarním koncertem, na kterém spolu s ním vystoupil hostující sbor Voices of Joy z německého Thurnau. Koncert, který se konal v sále N. F. Čapka v pražské Unitarii, byl ze strany hostů oplacením naší návštěvy v Thurnau o rok dříve.

17. dubna se sbor spoluúčastnil koncertu, na němž byla provedena v současnosti velmi populární kantáta Carmina Burana Carla Orffa. Koncert dirigovala Miriam Němcová, sbormistryně Českého národního sboru, který se přirozeně do provedení spolu s Gaudiem a dalšími dvěma pražskými sbory také zapojil. Koncert se uskuteč-

ÚVOD SOKOLSKÝCH AKCÍ

Letošní rok je opět sokolský, přesněji řečeno rokem už XVI. Vsesokolského sletu. Zatímco před šesti lety jsme jen v Karolinu zazpívali hymnu a pak v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha spolu se sušickým sborem Svatobor ozdobili Slavnostní mši k zahájení sletu Dvořákovou „dédurkou“, letos náš podíl na sletových akcích je (přesněji řečeno byl, protože v době, kdy čtete tyto řádky, už máme vše za sebou) podstatně větší a odráží to fakt, že jsme bezpochyby nejlepším sokolským sborem v republice.

Vše začalo v březnu, kdy jsme v libeňském „Bílém domě“, což je sídlo radnice Městské části Praha 8, zazpívali několik písní a sborů v rámci komponovaného programu, který doprovodil vernisáž výstavy „Sokol dříve a dnes“. V programu byla i jedna premiéra – Smetanovo Věno, přičemž se ukázalo, že tento slavnostní sbor, který jsme byli

zvyklí slyšet v podání mohutných těles, může znít „mohutně“, i když jej zazpívá pouhých 22 zpěváků, protože pro víc členů Gaudia pořadatelé místo neměli...

O pár dní později jsme vystoupili v aule Karolina při Slavnostním zasedání výboru ČOS k 100. výročí ČSR a k zahájení akcí XVI. Vsesokolského sletu. Tentokrát jsme v tom nebyli sami, společně s námi českou a slovenskou hymnu, stejně jako dvě sokolské písně zpíval i sbor Foerster z Jihlavy.

Toto těleso s námi (ale také sbor Píseň z Jedovnice a především Vsesokolský umělecký soubor) vytvořili program Slavnostního koncertu k zahájení sletu na Nové scéně Národního divadla 2. července. To, jak koncert dopadl, stejně jako Dvořáková mše D dur o den dříve v katedrále sv. Víta, to se jistě dočtete v příštím čísle. ▶

ČTYŘI POSTŘEHY

MILAN ŠPALE A KRISTINA HASOŇOVÁ

VINOHRADSKÉ PODRUHÉ (A S NEJISTOTOU)

Opět po roce jsme měli koncem února čest orámovat svým vystoupením slavnostní večer v Divadle na Vinohradech, a to při udělování ocenění Dáma a Rytíř české kultury, které vybraným osobnostem (některým in memoriam) předával ministr kultury v demisi Ilja Šmíd. Akce byla součástí XII. Ročníku festivalu MENE TEKEL.

Znovu jsme měli možnost připomenout si ty, kteří se nesmazatelně zapsali do zlaté knihy naší kultury nejenom svou tvorbou, ale také svou statečností a přínosem v boji proti totalitě.

Zazpívali jsme kromě státní hymny na začátku Händelovo Halleluja, Dvořákovy Largo s českým textem Cesta

domů a nakonec Smetanův sbor z Prodané nevěsty Proč bychom se netěšili, to vše s klavírním doprovodem Jitky Nešverové. Podle názoru sbormistrů, ale i pana ministra (to zvláště potěší, protože to je odborník na slovo vzatý) a dalších účastníků jsme kvalitou zpěvu přispěli ke krásnému večeru.

A právě osoba nově jmenovaného pana ministra (nacházejícího se ale zároveň už v demisi) vyvolávala dlouho otázky: Naváže na své předchůdce a zaštití letošní akci? Nakonec se ukázalo, že ano. Nicméně už klepe na dveře vláda nová, s jiným ministrem. A naskytá se staronová otázka: podpoří tento projekt i v příštím roce? šle

Z koncertu v Unitarii

nil v nové budově Národní technické knihovny v areálu technických univerzit v Praze Dejvicích.

Nedlouho potom sbor oslavil významné jubileum svého sbormistra Vládi Součka, který se dne 17. dubna dožil osmdesáti let. Oslavou byl koncert uskutečněný dne 19. dubna v Míchnově paláci v areálu Tyršova domu. Mezi návštěvníky koncertu bylo mnoho přátel oslavence, ale i sboru, a jak už to v těchto případech bývá, gratulace byly téměř delší než samotný koncert.

První polovinu roku uzavřel 16. června koncert v kapli sv. Anny na zámku v Mnichově Hradišti, kam nás pozval tamní sbor Continuo. Účastníkem koncertu byl i další sbor tohoto regionu s názvem Toni dei Signori z Lázní Bělo-

hrad s doprovodnou flétnovou skupinkou Pifferaios.

Nastaly prázdniny a s nimi na přelomu července a srpna již dlouhodobě uskutečňované třídní soustředění, které se po dobrých zkušenostech z loňska odehrálo v jihočeské vísc Škrdlovice. Blízkost Žďáru nad Sázavou vnukla některým členům myšlenku nabídnout koncert ve známém poutním kostele sv. Jana Nepomuckého tyčícím se nad městem. Nabídka byla s radostí přijata, a tak jsme cestu ze soustředění přerušili a poskytli desítkám návštěvníků tohoto poutního kostela asi nečekané, ale jistě příjemné zpestření.

Prázdniny skončily a pro sbor nastala dlouho očekávaná událost: vedení Základní umělecké školy v Šimáčkově ▶

Koncert ve Žďáru nad Sázavou

ulici v Holešovicích, ve které sbor téměř před 30 lety vznikl a jejíž zkušebnu speciálně vybavenou pro sborový zpěv, musel před časem z finančních důvodů opustit, se dohodlo s našimi sbormistry na přijatelnějších podmínkách užívání, což většina členů s radostí přijala a první popravdní zkouška 6. září tak znamenala pro většinu z nás návrat do míst známých a příjemnějších, kterým důvěrně říkáme „Šimajda“.

V životě sboru se objevují i nabídky či prosby o koncert, které přicházejí náhle, bez předchozího plánování. Jednou z nich byla prosba zastupitelstva obce Dolní Břežany, ve které působí jako kronikářka naše milá altka Zuzanka Zajícová, o menší koncertík u příležitosti vítání občánků v kapli sv. Anny zdejšího

zámku. Tomuto účelu byl přizpůsoben i repertoár a došlo dokonce i ke společnému zpívání národních písní s posluchači za doprovodu kytary našeho prvního basa Bohdana Maslowského.

Další pozvánka přišla ze sokolského prostředí. Sokolský sbor z Jihlavy Foerster slavil 90. výročí svého trvání a Gaudium přizval k aktivní účasti na koncertu pořádaném k tomuto výročí. A tak 1. října odpoledne dorazil autobus se sborem k jihlavskému Domu kultury, aby zde vystoupil na gratulačním galakonzertu pro náš hostitelský sbor.

Časté nabídky či spíše prosby k účasti sboru přicházejí od charitativních organizací, ať již prostřednictvím sbormistrů nebo i jednotlivých členů

ria od A. Vivaldiho, v Kyrie Z. Fibicha a v České písni B. Smetany. Bylo docela zajímavé, že 4 ženy zde zpívaly tenor právě ve III. části sboru a nebylo to vůbec na újmu, jakkoliv se jedná o jiný témb. Velmi se mně v podání sboru Gaudium líbil verbuňk Před muzikou v aranžmá hudebního skladatele a pedagoga Petra Řezníčka.

Monumentálně vyzněl v závěru koncertu úryvek Proč bychom se netěšili ze Smetanovy Prodané nevěsty. Z la-

více jsem zpíval spolu s ostatními účastníky koncertu a ovace nebraly konce. Po cestě domů jsem se ještě zdravil se zpěváky, kteří se vraceli ze soustředění a závěrečného koncertu auty do Prahy, a nikdy na tento kulturní zážitek nezapomenu. ▲

Pozn. red.: Článek byl pro toto vydání patřičně zeditován a zkrácen. Originální verze je k nalezení ve Zpravodaji PSPU, číslo 131, říjen-prosinec 2018.

a to: Michael Praetorius: Audite, Silete (Gaudium má časopis stejného názvu), Antonio Vivaldi: Gloria (č. 2, 7, 12), Zdeněk Fibich: Missa brevis (Kyrie), Léo Delibes: Messe breve (O, Salutaris), Carl Orff: Carmina Burana (č. 1, 2, 10) a Melchior Franck: Da pacem Domine. Dá se říci, že to byly skladby velmi harmonické, v případě Vivaldiho charakteru duchovního, u Fibicha jakási litanie ke mši, L. Delibes byl význačným představitelem hudebního romantismu 19. stol., C. Orff, skladatel 20. stol., zhudebnil vlastně středověkou studentskou poezii a M. Franck tvořil na přelomu pozdní renesance a raného baroka. Dokonce je o něm známo, že je autorem zlidovělé písně O, Tannenbaum (Ó, jedličko). V kostele rovněž zazněla Smetanova Česká píseň (všechny 4 věty), kantáta pro smíšený sbor a orchestr či

klavír – zde tedy klávesy. Byla zařazena i lidová píseň Mikulecká dědina v úpravě Oldřicha Halmy (hudebního skladatele, pedagoga, dirigenta PSMU a upravovatele lidových písní).

Gaudium Praha se – jako téměř padesáticenné těleso – vyznačuje kompaktním zvukem, výtečným frázováním, jedinečným pianissimem i fortissimem, zkušenými sólisty a hlavně výborným vedením obou sbormistrů, kteří se svými sbory procestovali na festivalech a soutěžích, dá se říci, celou Evropu (a nejenom tu) a získávali vždy přední ceny. Nesmím zapomenout (a ani nechci) na znamenitý výkon klavíristky Jitky Nešverové, takto též bývalé korepetitorky Státní opery v Praze. Přiznám se, že jsem si se sborem notoval (snad jsem to moc nekazil) v Youngově Alleluia, v Glo-

sboru. Pokud je to v časových možnostech sboru, tyto prosby rád akceptuje, vědom si potřebnosti této činnosti v občanské společnosti. Na druhé straně se tak navíc sboru naskýtá příležitost zpívat často v prostředí, které dosud nepoznal a ze kterého si přinese nádherné hudební zážitky. Jedním z takových koncertů byl Koncert pro DUHU, tedy ve prospěch Domáčího hospice Duha Hořice v Podkrkonoší, konaný dne 19. října v kostele Panny Marie Královny míru v Praze Lhotce. Všichni členové sboru se shodli, že tak krásně se jim již dlouho nezpívalo.

Také adventní čas bývá příležitostí k benefičním vystoupením. Jedna taková příležitost se sboru Gaudium Praha naskýtl již poněkolkáté 6. prosince,

kdy spolu s chlapeckým sborem Pueri Gaudentes zazpíval na benefičním koncertu ve prospěch Jedličkova ústavu v Betlémské kapli. Koncert bývá tradičně hojně navštěvován posluchači a stává se proto pro sbor prestižním. Bylo tomu tak i v roce loňském.

Důkazem vyspělosti sboru je schopnost v případě nutnosti zazpívat vícehlasé úpravy i v menším obsazení. Takové bylo zpívání koled při rozsvícení vánočního stromu pro firmu Prago-projekt konané dne 7. 12. v době, kdy se zaměstnaní členové sboru účastnit nemohli.

Z kategorie benefičních byl i koncert 2. adventní neděle v kostele Sváté rodiny v Řepích, Domova sv. Karla Boromejského, který se konal 10. 12. ►

Zkouška na Rybovu mši ve Strančicích

a který bývá rovněž hojně navštěvován. Vedení Domova následně vyjádřilo prostřednictvím Vládi Součka opravdu velmi krásné poděkování.

Adventní období bylo v loňském roce pro sbor velmi náročné. Kromě již výše zmíněných vystoupení, vyvrcholila příprava na provedení dvou náročných skladeb s nabídkou orchestrálního doprovodu komorním orchestrem z Říčan, vedeným dirigentem Petrem Andělem. 12. prosince tak Gaudium v Kulturním středisku Labuť v Říčanech za doprovodu již zmíněného orchestru provedlo Vivaldiho Glorii in D dur a Vánoční Oratorium Camilla Saint-Saëns.

Pak již nastalo období zasvěcené České mši vánoční Jakuba Jana Ryby. První její loňské provedení se uskutečnilo za doprovodu orchestru pana Anděla ve strančické sokolovně dne 20. prosince. Druhé pak dne 21. prosince pod vedením dirigenta Marka Valáška spolu s jeho sborem Piccolo coro a za doprovodu orchestru Piccola orchestra v kostele sv. Antonína Paduánského v Praze Holešovicích.

Tradiční vyvrcholení vánočních svátků je svatoštěpánské provedení Rybovy mše v kostele Církve československé Husitské ve Farského ulici rovněž v Praze Holešovicích konané jako vždy 26. prosince dopoledne. ▲

SVÁTEČNÍ KONCERT V KOSTELE

MILOSLAV SAMEK

Ještě, že našinec sleduje vývěsní tabule s kulturními pořady ve městě a okolí! Tak se stalo, že jsem – i přes nelehkou orientaci na nich – našel pozvání sboru Gaudium Praha Sokola Královské Vinohrady na koncert v evangelickém kostele v Horních Herlíkovicích, tedy ve Strážném. Poněvadž jsem si nebyl jist tím, zda se autem dostanu ke zmíněnému místu či budu moci bezproblémově zaparkovat kupř. na náměstí, vydal jsem se pěšky zkratkou po Kamenné cestě (Kamenkou) ne snad v úmorném vedru, ale vedru zvlícím asi 85 deგრés

Fahrenheitovy stupnice, takže jsem úspěšně ve svých stařeckých letech překonal výškový rozdíl cca 300 m. Ale vůbec jsem nelitoval!

Dopředu poznamenávám, že nejsem žádný hudební teoretik ani kritik, jsem pedagog ve výslužbě s aprobačí M – F (narážím tímto na Miloslava Šimka), ale zpívám či zpíval jsem již od roku 1964 v různých sborových tělesech – též ve Smíšeném sboru českého učitelstva Hradec Králové a PSPU v Praze. Z programu Svátečního koncertu (v neděli 5. srpna 2018) vybírám podstatné skladby, ►

Zkouška v na adventní vystoupení v Řepích

Nastoupný sbor před Rybovou mší u sv. Antonína

GAUDIÁCKÁ VÁNOČNÍ SMRŠŤ

ZUZANA ZAJÍCOVÁ

Každá pořádná holka má v prosinci fofry, o tom žádná. Ale my holky z našeho sboru máme nejen fofry, my máme fofry na druhou! Kromě obligátního velebení rodinného krbu a nakupování dárků a vaření a pečení musíme každou chvíli opustit teplo domova a kváčit do studených kostelů, vydýchaných kulturních sálů, propocených sokoloven, ba dokonce i pod širé prosincové nebe!

Tam všude vytváříme spolu s klukama vánoční atmosféru. Zpíváme kole-dy, oratoria, rybovku, zkrátka všechno, co se tak obvykle v adventním, a nejen adventním čase zpívá.

Jsmo holky zocelené a stíháme to. Ovšem prosinec 2017, to byla jízda...

Posudte sami:

- 6. 12. Koncert pro Nadaci Jedličkova ústavu
- 7. 12. Adventní koncert pro PRAGOPROJEKT
- 10. 12. Adventní koncert v klášteře v Řepích
- 12. 12. Koncert s Říčanským komorním orchestrem v Centru Labuť v Říčanech
- 15.–17. 12. Předvánoční zájezd do Německa
- 20. 12. Rybovka s Říčanským komorním orchestrem ve Strančicích
- 21. 12. Rybovka s Piccolo coro
- 26. 12. Rybovka ve Farského

Do toho musíme započítat běžné středěční zkoušky a mimořádné zkoušky s jinými sbory a jinými sbormistry, a rázem se časový prostor pro úklid, cukroví, dárky a vytváření vánoční atmosféry zúží prakticky na minimum. Jenže kdo zpívá ve sboru, ten chápe, že to tak prostě být musí, a že rodinným příslušníkům nezbývá než pomáhat, nebo aspoň nebrblat. A to se po nich ještě vyžaduje, aby chodili na koncerty a vytvářeli obecenstvo!

Ne všechny koncerty probíhají v duchu vánoční pohody. Vezměme si například takový koncert v Říčanech. Tentokrát nás nedisigovali naši sbormistři, tentokrát to byl přímo posel nebeský, Petr Anděl. Projekt to byl velkolepý a věnovali jsme mu tudíž patřičnou přípravu. Považte! Přímou na prknech Národního divadla jsme měli generálku! V den koncertu jsme se dopravili do Říčan buď vlakem, nebo po vlastní ose. Mně už od rána bylo tak nějak divně. Pro jistotu jsem moc nejedla, ale pocit zůstal.

Kulturní centrum Labuť je celkem přívětivé místo. Ovšem my, co stojíme v poslední řadě na vratkých praktikáblech, jsme to viděli jinak. Stát na nich bylo velmi nebezpečné a navíc jsme byli neustále ohrožováni jedním ze zaměstnanců kulturního centra, jenž se zhostil pro něj prakticky neřešitelného úkolu osvětit jeviště. Věřím, že pracovní nasazení bylo maximální, jenže

Aaron Copland (1900–1990). Pokud se chcete s hudbou zakladatele americké hudby seznámit, doporučuji jeho Organ Symphony z roku 1924 a balet Appalachian Spring z roku 1944.

Tento skladatel totiž jasně vystihuje jakéhosi „amerického ducha“: když kritici Coplandovým skladbám připisovali přílišnou podbízivost, skladatel odvětil, že podbízivé nejsou – jen mají domáckou příchut. Tu Dvořákova Novosvětská nemá. Použití motivů americké hudby – vedle afroamerických spirituálů se často hovoří o indiánských rytmech – mu ve spojení s prostředky evropské symfonické tradice posloužilo k vytvoření univerzální hudební výpovědi světového významu, nikoli k založení hudby americké (stejně tak jeho dvanáctý smyčcový kvartet či Koncert pro violoncello a orchestr a některá další americká díla). I ono Te Deum určené pro USA nakonec užilo největší slávy jako skladba pro děkovnou mši při inauguracích některých československých prezidentů (paradoxně to byli Hácha, Gottwald a Havel).

Po návratu z USA se Dvořák obrátil k českým a slovanským námětům. Pracoval mj. na symfonických básních podle Erbenovy Kytice a na Rusalce. V těchto skladbách opouští univerzální a progresivní řeč novosvětské symfonie. Naopak z nich číší ona Coplandova domácká příchut, jakási českost. Vraťme se tedy naposledy k tématice domova a prohlasme, že proti domácímu Coplandovi byl Dvořák jen Evropan, který v Americe krátce žil. A celou tu dobu toužil po cestě zpátky domů. Tomuto stesku ovšem vtiskl podobu obecně lidské melancholie, kterou zhudebnil tak geniálně, že je nedílnou součástí jeho Novosvětské, bezpochyby jednoho z vrcholů klasické hudby vůbec. Součástí, na jejíž sílu upomíná i skromná písnička Goin' home. Písnička, kterou někteří posluchači občas považují za autentický afroamerický spirituál. ▲

tože Burleigh pocházel z chudé rodiny, potřeboval přivýdělek a na své konzervatoři pracoval jako uklízeč. Podle tradované historky, podpořené zejména Škvoreckého dvořákovským románem *Scherzo capriccioso*, si při dlouhém úklidu školních chodeb prozpěvoval černošské spirituály; Dvořák, pracující do pozdních hodin, jeho zpěv slyšel a s Burleighem se dal do řeči. Stýkali se potom často a hovořili o černošské hudbě i těžkých osudech Afroameričanů, jejichž zbožnost na Dvořáka udělala velký dojem. V rozhovoru z té doby Dvořák potom prohlásil, že v afroamerických melodiích objevil to, co je potřeba pro vznešenou hudební tradici.

Tak se i do jeho deváté symfonie dostaly pentatonické nápěvy černošských spirituálů: k radosti Afroameričanů a nelibosti bílých hudebních kritiků, kteří se vliv černošské hudby na Dvořákovu dílo pokoušeli bagatelizovat. Marne: například téma v *Largu*, které zazní ve flétnách, jasně upomíná na spirituál *Swing Low, Sweet Chariot*.

Premiéra této symfonie byla událostí. Zralá skladba, jejíž nadpozemské finále – v natažení zaběhlých hudebních postupů až na samou hranici – jednoznačně otvírá dveře pro revolucionáře ražení Gustava Mahlera, udělala dojem. Mimo jiné i na Dvořákova amerického žáka William Armse Fishera, který je autorem oné úpravy *Larga* v píseň *Goin' home*, k níž sám napsal i text. K práci ho podnítilo pohnutí nad hudební silou *Larga*, o kterém napsal pro první vydání své písně v roce 1922 v Bostonu: „*Largo je se svým neodbytným sólem lesního horu zhmotněním Dvořákova stesku po domově, zhmotněním samoty širé prerie, blednoucí*

William Arms Fisher
(1861-1948)

vzpomínky na dávnou dobu Indiánů i tíhy života černochů, kterou odhalují ve svých spirituálech. V jeho hloubce ale najdeme i stesk, jaký pociťuje každá lidská duše. Je proto jen přirozené, že má píseň začínat slovy Goin' home a že její melodie vychází z akordů černošských spirituálů, se kterými symfonie pracuje.“ Jeho píseň má tedy ztvárňovat obecně lidskou nostalgii a že se z ní stala skladba smuteční je tak jen logické. I když je takové pojetí částečně vulgarizující: jak naznačuje sám Fisher (i když jeho text to vlastně nerespektuje), nejde jen o smrt, ale o celou tíhu naší existence se vši její melancholií. Melancholií, kterou vyvolává i představa pusté pláně v běhu času.

V roce 1895 se Dvořák oproti původním plánům předčasně vrací do Čech; jeho americké angažmá mu přineslo světovou proslulost. Nedá se ale říct, že by mise, za kterou do USA přijel – pomoci založit národní hudbu, byla zcela úspěšná. Jistě významně přispěl ke vzdělání nových hudebníků, když se ale dnes zeptáte klasické hudby znalého Američana, který skladatel je zakladatelem americké hudby, velmi pravděpodobně řekne, že Aaron Copland.

Z koncertu v KC Labuť v Říčanech 12. 12. 2017

drhlo zásluhou požitých omamných látek. Jeho snaha vyvrcholila porážkou velkého reflektoru a jen díky náhodě jsme všichni přežili. Když si k tomu připočtete nebezpečné a zcela nevhodně seskládané praktikáblý, musíte uznat, že obvyčejné předvánoční pění se rázem změnilo v jedno velké dobrodružství s nejasným koncem. Nebezpečné praktikáblý lépe sestavili naši šikovní sboroví kamarádi poté, co se zaměstnanec kulturního centra odebral do zákulisí.

Jaký byl koncert referovat nemůžu, neboť jsem zápasila sama se sebou. Obávala jsem se mdlob a také mnou cloumala horečka a tísnivý tlak v útrokách. Jelikož jsem ukázněnou sborovou zpěvačkou, neupadla jsem, neomdlela ani se jinak neznemožnila. Vydržela jsem, ale řeknu vám, bylo to o fous. Jako

správný hospodář jsem všechno dovezla domů a teprve tam jsem podlehla příznakům střevní chřipky.

Jenže povinnost zpívat na všech sborových akcích, obzvláště pak těch, co se odehrávají až v daleké cizině způsobila, že jsem už za pár dnů sice oslabená, ale odhodlaná, balila noty a suché rohlíky na cestu do zahraničí.

Naše zahraniční turné v Německu bylo vrcholem prosincového koncertování. Nejenže jsme se realizovali po stránce pěvecko-hudební, my jsme si konečně užili i vánoční atmosféru! A to plnými doušky. Zájezd do Německa prostě neměl chybu a určitě stojí za samostatnou reportáž. ▲

Pozn. red.: Text byl v původní podobě publikován na osobním blogu autorky <https://zuzanazajicova.blog.idnes.cz/>.

Druhý koncert

NĚMECKÁ VÁNOČNÍ ROMANTIKA

ZUZANA ZAJÍCOVÁ

Pokud si my gaudiácký holky chceme trochu odfrknout, musíme v prosinci vyrazit na zájezd. Jen tam můžeme užívat předvánoční atmosféru. V prosinci 2017 jsme to potřebovaly jako sůl, protože na nás doléhaly nejen domácí povinnosti, ale i povinnosti pěvecké.

Do Německa jsme vyrazili autobusem za sborem Voices of Joy, což je Gospelchor z městečka Thurnau.

Já si tentokrát sbalila na cestu jednoduše – po prodělané střevní chřipce pár suchých rohlíků a termosku čaje. Konkuroval mi jen Honza Sýkora. Ten, ač střevní chřipku neprodělal, vylovil ze svého batohu pouhou skývu tvrdé-

ho chleba, jako v té pohádce O chudém Honzovi.

Cesta to byla jako vždycky radostná, neb vidina volných dnů bez rodinných příslušníků způsobí, že se chováme jako kdysi dobách středškolských.

Jediné, co nás trochu zneklidňovalo a zároveň i bavilo, byly neustálé změny první zastávky naší cesty. Eva, která měla na starost koordinaci se spřáteleným německým sborem, dostávala jednu esemseku za druhou, v nichž se neustále měnily cílové benzínové pumpy, kde jsme měli vysadit několik gaudiáků.

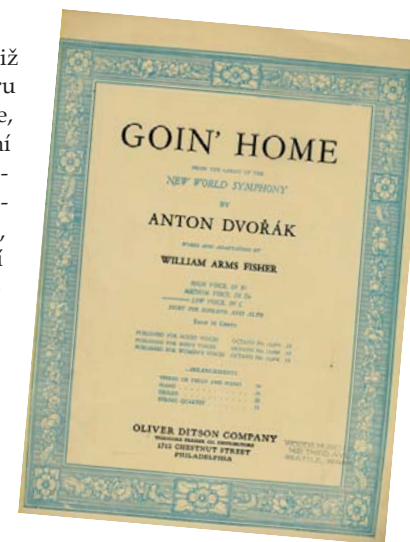
Nakonec se němečtí kamarádi shodli na té jediné správné benzínce, a tam

Gaudium má již dlouho na repertoáru skladbu Goin' Home, zdařilé přepracování Larga z Dvořákovy deváté symfonie v tklivou píseň, jejíž text z ní činí vyhledávanou položku na playlistech krematorií celého anglicko-amerického světa. Nádech smutečnosti si píseň podržuje i v českém přebásnění Milana Špaleho, které le-

tos vzniklo, aby si skladbu mohli lépe vychutnat naši čeští posluchači. I tato píseň se tak pomyslně vrací domů. O vztahu hudby k domovu je přitom v jistém smyslu i celý pobyt Antonína Dvořáka v Americe, kde jeho devátá symfonie vznikla.

Do Spojených států amerických odjel Antonín Dvořák – po dlouhém zvažování – roku 1892 na pozvání Jeanette Thurberové, zakladatelky americké národní konzervatoře v New Yorku.

Thurberová Dvořákovým pozváním sledovala jasný cíl. Jako vlastenka si přála, aby se mladý americký národ mohl pyšnit vlastní hudbou, která bude vycházet z ustavujících se hodnot Spojených států, která bude hudbou širé americké krajiny, v mnohém odlišné od té evropské. V USA samozřejmě již v té době měli vlastní hudební skladatele, protože jim ale často chybělo ukotvení v tradici, nebyly jejich pokusy vytvořit kýženou americkou hudbu příliš

úspěšné. Postava Dvořákova formátu měla nové generaci hudebníků pomoci, aby takovou hudbu vytvořili; Dvořák jim měl být vzorem a dobře si uvědomoval, jaký úkol před ním stojí. Svědčí o tom mimo jiné první skladba, kterou pro Ameriku napsal: jeho Te Deum z roku 1892. Přestože Dvořáko-

vo ztvárnění tohoto hymnu na mnoha místech upomíná jeho kontemplativní Stabat Mater z roku 1880 a jde tak o skladbu „jasné dvořákovskou“, jistě si posluchač všimne přítomného patosu, který pro Dvořáka tolik typický není. Ten je vysvětlitelný Dvořákovým vlastenectvím, které se do jeho vztahu k USA promítlo. Idea mladého národa osvobozeného od nadvlády cizí mocnosti ho přitahovala a skladbě určené k uvedení v říjnu 1892 při příležitosti čtyřtého výročí objevení Ameriky tak vtiskl patřičně velkolepý charakter.

V dalších dílech, které už tvořil přímo v USA, od této prvoplánové velkoleposti ovšem upustil ve prospěch zohlednění prvků „původní“ americké hudby, se kterou se během svého pobytu důkladně seznamoval. Důležité podněty v této oblasti Dvořák získal od zajímavé postavy pozdějšího afroamerického skladatele Harryho Burleigha, tehdy studenta konzervatoře. Pro-

GOIN' DOMŮ DVOŘÁK V AMERICE A AMERIKA VE DVOŘÁKOVĚ

KRYŠTOF KOMOLÝ

Krajina státu Iowa, ve kterém Dvořák při pobytu v USA trávil prázdniny u českých krajanů. Obraz významného amerického malíře Granta Wooda (1891-1942) Mladá kukuřice z roku 1931.

jsme vskutku vyložili bez obav několik našich kamarádů, aby odjeli ke svým hostitelům, co bydleli jiným směrem než zbytek. My ostatní jsme pokračovali na parkoviště, kde jsme byli rozebráni do rodin. Já jsem bydlela spolu s dalšími kamarádkami Věrou, Jarkou, Ivanou a Zuzkou, ba dokonce i s jedním kamarádem Otou, u Rity v roztomilém domku ve vesnici kousek od Thurnau. Co vám budu vyprávět: měli jsme se náramně! Rita se o nás starala jako o vlastní. Jídlo, pití, legrace a jako bonus malý kocourek; no co nám chybělo? Nic nám nechybělo!

Taky jsme samozřejmě zpívali, koncerty byly dva, večírek s německým sborem taky, ale úplně nejlepší byla návštěva vánočního trhu v Coburgu.

Coburg je malé krásné městečko, kam noha cizincova hned tak nezavítá, jak se mi alespoň jevílo. Coburský vánoční trh byl totiž cizinců prostý, tedy kromě Gaudia. A to na tom bylo nejhezčí. Německé vánoční trhy jsou proslulé, to jako jo, ale jsou taky plné ci-

zinců, převážně pak Čechů. Tenhle trh v sobotu se stal setkáním místních, aby si dali něco dobrého k jídlu a pití, aby poklábosili a užili si adventu. Mně se to strašně moc líbilo. I já jsem si dala dobré jídlo i pití a koukala vůkol, jak to mají ti naši němečtí sousedi pěkně. Žádný šunt z Asie, všechno regionální – od jídla přes vánoční drobnosti. Taky se tam hrálo a zpívalo, všichni se usmívali, děti se vozily na kolotoči a běhaly od stánku ke stánku a my gaudiáci jsme se připojili k vánoční atmosféře, jež pro nás nebyla stresující, nýbrž radostně povznášející.

Ano, tam jsem pocítila kouzlo adventního času. Protože nejen koncerty, nejen zpívání, ale taky být pospolu a užívání si společného času je moc důležité. A za to všechno děkuju svým kamarádům ve sboru. Bez Gaudia by mě bylo jen půl. A poloviční zajíc, žádný zajíc! ▲

Pozn. red.: Text byl v původní podobě publikován na osobním blogu autorky <https://zuzanazajicova.blog.idnes.cz/>.

Trh v Coburgu

Ó FORTUNA ANEB JAK JDE ČAS GAUDIA S CARMINA BURANA

MARIE DOLEJŠÍ

Zkouška na Carmina ve Wroclawi (2017)

Protože Pueri gaudentes nastudovali Carmina Burana (dále jen CB) o několik let dřív než Gaudium, v naší rodině skladbu znal nejdřív náš Milan. Památná je historka, kdy babičce povídal, že budou zpívat Carminu Buranu, načež následovalo rozhořčení a podrobná přednáška, jak tento latinský název správně skloňovat. Od té doby čas od času před babičkou o Carmině Buraně mluvíme a rozhořčení se vždycky opakuje.*

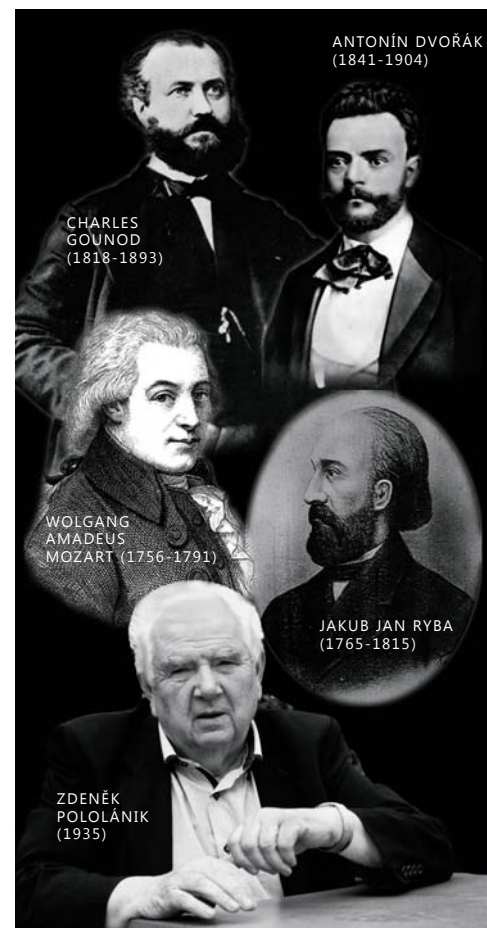
Gaudium bylo poprvé přizváno k provedení CB na Mezinárodním sborovém festivalu CHOROS PRAHA 2015 sbormistryní polského sboru Ewou Grygar s tím, že koncert se bude konat ve Wroclawi v květnu 2016.

Necelý rok jsme se připravovali a začátkem května jsme nastoupili do Markova autobusu, který nabral směr Wroclaw. Začalo to kontrolní-

mi zkouškami s přísnou sbormistryní Ewou a jejím sborem. Tyto zkoušky někteří nesli dost těžce, ale přežili. Následovala zkouška s orchestrem v sále Akademii, kde jsme poprvé potkali úžasného dirigenta Marka Pijarowského a výborné mladé sólisty. Trochu nás překvapilo, že některá místa, kde jsme si vůbec nebyli jistí, dirigent přešel, ale pravda, nebyli jsme tam sami, Poláci to zpívali už víckrát a uměli to.

Další den byla zkouška v koncertním sále v nové wroclawské koncertní hale, která nese název Narodowe Forum Muzyki. Moderní koncertní sál disponoval věcí u nás skoro nevídanou – každý zpěvák měl své sedadlo. Tentokrát se ke spojeným sborům připojili členové sboru z Chemnitz, sbor polských univerzitních studentů a další polské sbory.

A následoval den naší premiéry CB. Dopoledne byla veřejná generálka, v podvečer koncert. Mému druhému

přičíst Rybovku). Z větších celků snad lze uvést Dvořákův cyklus V přírodě (ten ale zabírá 5 míst, jednotlivé části jsou číslovány zvlášť). Ve druhé půlce máme šest mší (v pořadí Franck, Vierne, Gounod, Fibich, Pololánik a Mozart a můžeme uvést ještě tu druhou Rybovku). Některé jsme možná nedělali celé,

ale jiné jsme zase začali a na dodělání asi teprve čekají (Vaňhal?). A pak tam byly významné velké celky: Magnificat (S136) a Carmina Burana (S241), možná by se sem dalo přiřadit i něco dalšího – Ostrobramská litanie či Carmen. Podle toho by se zdálo, že jsme zrychlili.

Měl jsem původně v úmyslu prozkoumat to celé podrobněji. I z hlediska jiných žánrů (třeba spirituály nebo lidovky), ale vlastně k tomu ani zdaleka nejsem ten nejpovolanější. Rád bych proto během nadcházejících prázdnin (doufám že ještě před soustředěním) několik podobných statistik spojených s otázkami nastřelil do sdíleného dokumentu, který Gaudiáci budou moci editovat, opravovat a upravovat a přidávat svoje další postřehy. Už jsme si to zkusili vloni při diskusi o návratu do Šimajdy. Pokud z toho vznikne něco zajímavého, můžeme to pak obsáhleji zveřejnit např. v dalším čísle Audite.

Myslím, že nadcházející výročí Gaudia je dobrou příležitostí pro mírné ohlédnutí zpět, co vlastně máme všechno za sebou. Třeba nás napadne, že bychom se k něčemu rádi vrátili. V normálním, poněkud překotném běhu gaudiáckého života na to moc času není.

To je vlastně asi všechno, oč tu běží – dopřát si trochu zábavy a vzpomínání při pohledu na to, co je za námi. Nemyslím, že bychom např. z počtu nastudovaných stránek mohli dělat závěry o vývoji kvality sboru. Ten musí posoudit povolání. ▲

Pozn. red.: Podobizny a fotografie zobrazují skladatele, jejichž mše Gaudium někdy zpívalo.

O ČLÁNKU, KTERÝ TEPRVE VZNIKNE

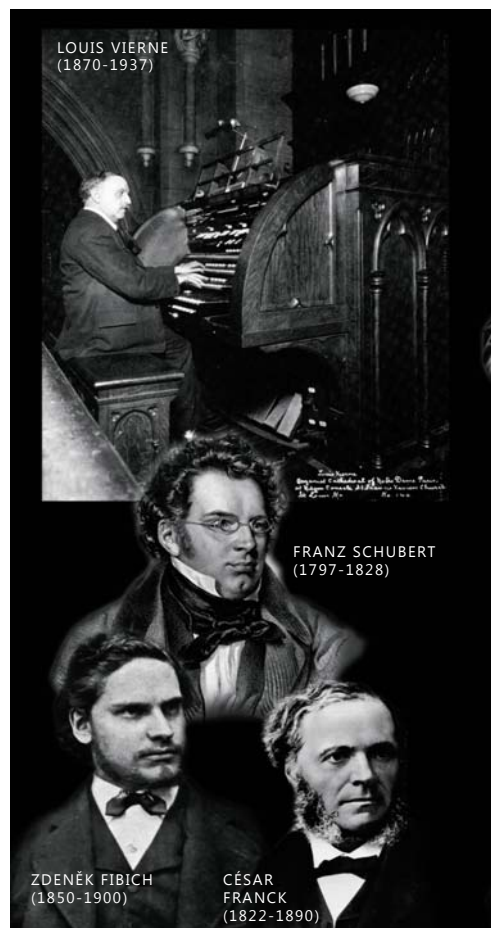
BOHDAN MASLOWSKI

K výše uvedenému titulu bych asi ještě měl dodat – snad.

Nedávno jsem tiše kontemponoval o tom, jak ten život ubíhá dokonce i v Gaudiu, když nás vbrzku čeká významné životní jubileum. I zdálo se mi, že s přibývajícím věkem Gaudium trochu ztrácí paměť, pokud se tedy podíváme na ten impozantní počet asi 260 kusů, které máme na webu v seznamu skladeb. Z nich dost podstatná část zejména starších položek většiny z nás moc neříká, protože jsme v době nastudování ještě nebyli v Gaudiu nebo jsme je už dávno zapomněli.

Dále mi došlo, že já sám jsem zde něco jako Pán Medián, protože jsem ve sboru asi 14 let, což pokrývá přibližně druhou polovinu jeho existence. A jakžtakž si pamatuji, co jsem se učil pěkně pomalu od začátku se všemi ostatními a co jsem naopak v prvních letech zoufale lapal z not a ze vzduchu, protože ostatní to už dávno uměli. A tyhle dvě poloviny našeho repertoáru lze možná porovnat, tedy jak vypadá ta první a ta druhá půlka dosavadního života Gaudia.

Když jsem v r. 2004 přišel, cvičili jsme zrovna S124 (Bolavá hlavěnka), S127 (Těbje pajom), S128 (Lord) a ně-

kolik dalších skladeb kolem těchto čísel. Podle toho by se zdálo, že počet nacvičených skladeb v první a druhé půli existence sboru je přibližně stejný. Co se ale patrně trochu liší je složení repertoáru. Kupříkladu v době mého příchodu jsme už za sebou měli dvě mše (Schubert a Dvořák a můžeme ještě

altu byla přidělena místa nad největšími a „nejrámusivějšími“ bicími, tedy různými činely a jinými nástroji, které neumím pojmenovat. Generálka proběhla a už teď dopoledne byla většina z nás nečekaně zasažena silnými emocemi. Následoval odpočinek a návrat do NFM, tentokrát na koncert, který byl po městě propagován mnoha plakáty a pozvánkami a koncertní síň byla vyprodaná. Ó fortuna, velut luna, statu variabilis...Nevím, jak ostatní – myslím, že to měli podobné – ale ta emoční exploze po koncertě: asi se to nedá popsat slovy. Někomu tekly proudem slzy, ale to bylo jen „upouštění páry“. Každý si to prožil sám, po svém, a byl to zážitek opravdu mimořádný.

Když už jsme CB vlastně uměli, dostali jsme pozvání k účasti na jejím provedení v rámci festivalu PRAGUE CHORAL FESTIVAL, který se konal

hned v červenci 2016 za účasti několika sborů z USA a z Česka. Zkoušelo se v pražském hotelu Step, koncert následoval ve Smetanově síni. CB byla tentokrát v provedení se dvěma klavíry a skupinou bicích nástrojů. Tady jsme si uvědomili, jaký je rozdíl mezi provedením s orchestrem a s dvěma klavíry – v tom druhém případě musí být výkon sboru mnohem preciznější, orchestr, který leccos překryje, tu chybí. Američani tedy podrobně zkoušeli, ve své pečlivosti nás dokonce seřadili podle velikosti, aby náhodou někdo menší postavy nebyl na pódiu zakryt habánem. Koncert ve Smetance se povedl, ale... Aspoň v mém případě chyběly ta síla emocí, které jsem zažila ve Wroclawi.

Když jsme CB začali v Gaudiu zkoušet, vzpomněla jsem si, že máme doma nahrávku na CD. Dali jsme ji do přehrávače v autě a na cestách si ji ▶

Smetanova síň Obecního domu (2017)

pouštěli. A někdy v létě, po našich dvou koncertech, jsme ji po čase zase pustili. Je to verze s orchestrem. A sotva skladba dospěla k závěru první části, měla jsem za volantem co dělat, protože jsem najednou byla zase v koncertním sále NFM, pode mnou byly obrovské bicí... A tehdejší zážitek byl zpátky.

Za půl roku přišla další nabídka na provedení CB, tentokrát od známé sbormistryně a dirigentky Miriam Němcové. Koncertu předcházela zkouška, kde s námi paní Miriam skladbu podrobně prošla, dokonce včetně občasných upozornění na výslovnost. Spojené sbory skladbu provedly v dubnu 2017 v nové budově Národní technické knihovny v Dejvicích ve verzi se dvěma klavíry a bicími. Zpívali jsme CB už po-

třetí a moc rádi. Zážitky jsou jedinečné, pokaždé je to jiné. Tentokrát prostor knihovny, zaplněný posluchači, sólisti mnohem lepší než minule američtí...

Po dalším roce přišla nabídka na provedení CB s nizozemským sborem HOLLAND CONCERT CHOIR a orchestrem NOVIOMAGUM v Rudolfinu. CB jsme oprášili a na Prvního máje místo do průvodu vyrazili na zkoušku do Berouna. O orchestru a sboru jsme nevěděli skoro nic, jen že je to orchestr dechový.

Holanďani nás překvapili. To jsme opravdu nečekali a jen zírali. Orchester podle jejich programu patří k nejlepším nizozemským, ale realita tomu neodpovídala. Ani sbor to moc neuměl. Byl sestavený speciálně pro toto provede-

Carmina Burana v Rudolfinu (2018)

NTK (2017)

ní CB a absolvoval mnoho náročných společných zkoušek, opět podle jejich oficiálního programu. Kromě toho dirigent měl své pojetí skladby: zejména jeho tempa se často zásadně lišila od těch obvyklých. Dost jsme trpěli, ale co to bylo proti utrpení naší sbormistryně. Ze zkoušky jsme odcházeli s velmi smíšenými pocity a s obavami, protože další den byl již dnem koncertu. Odpoledne byla v Rudolfinu generálka. Tentokrát bylo počítáno i s pohodlím zpěváků a každý měl místo k sezení, muži na pódiu, ženy na empoře, a oproti Wroclawi nám bylo

dovoleno posadit se mnohem častěji. Doufali jsme, že se orchestr „pochlapí“ a bude hrát o hodně líp než na zkoušce, bohužel hrál líp jen o malinko.

Zpívat v Rudolfinu je pro nás věc mimořádná a takové příležitosti si vždycky vážíme. Je pochopitelné, že Nizozemci o této mimořádnosti nemůžou vědět, nicméně mohli tušit, že takovému koncertnímu sálu by slušelo víc důstojnosti v chování. Když jsme v udaný čas přišli k nástupu na pódium a předpokládali jsme seřazení a společný nástup, vyšlo najevo, že mnozí už tam sedí, kdo zrovna přišel, šel si sednout na své místo. Někteří si prý na pódiu pořízovali selfíčka, to jsem ale na vlastní oči neviděla.

Program začal dvěma orchestrálními skladbami, pak následovala CB. Nebylo to úplně, jak by mělo, ale oproti zkouškám překvapivě docela dobré. Výkon významně pozvedli také vynikající sólisté, členové Národního divadla.

Gaudium tedy mělo možnost již čtyřikrát provést tuto skladbu, dvakrát s orchestrem, dvakrát se dvěma klavíry a bicími. Máme spoustu zážitků a zkušeností a myslím, že máme Carmina Burana moc rádi. Snad budeme mít ještě příležitosti zúčastnit se dalších provedení, každopádně v našem repertoáru má své trvalé místo. Ale vypadá to, že zážitek z prvního provedení ve Wroclawi nebude hned tak překonán. ▲

* Pozn. red.: Latinské slovo *carmina* je první pád množného čísla od slova *carminum*: píseň či báseň. *Burana* je přídavné jméno utvořené od slova *Buria*, což je latinské pojmenování kláštera Benediktenbeuren, ve kterém byl nalezen soubor textů, které dnes právě jako *Carmina burana* označujeme. Název skladby tak můžeme doslovně přeložit jako „Benediktenbeurenské písně“. Protože babička Dolejších umí latinsky, ví, že název vyjadřuje množné číslo a chce podle toho název patřičně skloňovat: zpíváme tedy – *koho? co?* – *Carmina burana*.